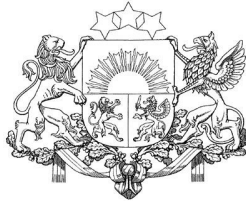

Publicētais numurs	:	C-365/23
Dokumenta numurs	:	1
Reģistra numurs	:	1259733
Iesniegšanas datums	:	09/06/2023
Reģistrēšanas reģistrā datums	:	09/06/2023
Dokumenta veids	:	Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

Iesniegšanas, kas veikta, izmantojot e-Curia, numurs	:	Dokuments DC188846
Datnes numurs	:	2
Iesniedzējs	:	Elīna Majore (J357739)

Latvijas Republikas Senāts

LĒMUMS

Rīgā 2023. gada 7. jūnijā

Senāts šādā sastāvā: senatore referente Dzintra Balta, senatori Kristīne Zīle un Normunds Salenieks

rakstveida procesā izskatīja jautājumu par vērsanos Eiropas Savienības Tiesā civiltētā, kurā tiek izskatīta SIA/Nosaukums A/ prasība pret /pers. C/, /pers. D/ un /pers. E/ par /sporta veida/ attīstības un karjeras atbalsta pakalpojumu līgumā paredzētās atbildības piedziņu un ir ierosināta kasācijas tiesvedība sakarā ar SIA/Nosaukums A/ kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas 2021. gada 22. janvāra spriedumu.

Pamatlietas priekšmets un fakti, kuriem ir nozīme lietā

[1] 2009. gada 14. janvārī SIA/Nosaukums A/, no vienas puses, un /pers. C/ un viņa vecāki /pers. D/ un /pers. E/, no otras puses, noslēguši /sporta veida/ attīstības un karjeras atbalsta pakalpojumu līgumu (turpmāk – Līgums), ar mērķi sasniegt vēlamo rezultātu – nodrošināt /pers. C/ veiksmīgu profesionāla /sportista/ karjeru. Līgums noslēgts uz 15 gadiem – līdz 2024. gada 14. janvārim. Līgums paredzēja, ka SIA/Nosaukums A/ sniegs jaunajam/sportistam/ dažādus pakalpojumus (apmācība un trenēšana, sporta medicīna un psiholoģija, karjeras atbalsta pasākumi (karjeras plāna izstrāde, realizēšana un uzraudzība, līgumu noslēgšana starp /sportistu/ un /sporta veida/ klubiem), mārketinga, juridiskie pakalpojumi, grāmatvedība), par ko /sportists/ maksās atbildību 10 % apmērā no /sportista/ ieņēmumiem, ko tas gūs līguma darbības laikā.

/pers. C/ līguma slēgšanas dienā bija 17 gadi, viņam nebija profesionāla sportista statusa.

[2] 2020. gada 29. jūnijā SIA/Nosaukums A/ cēlusi prasību pret /pers. C/, /pers. D/ un /pers. E/ par Līgumā paredzētās atbildības piedziņu. Prasības pieteikumā norādīts turpmāk minētais.

[2.1.] Prasītāja ir komercsabiedrība, kas izveidota ar mērķi Latvijā attīstīt /sporta veida/ spēli un spēlētājus. Šī mērķa sasniegšanai prasītāja piedāvāja /sportistiem/ kompleksus pakalpojumus viņu profesionālo spēju un karjeras attīstīšanai, noslēdzot līgumus, kas paredzēja samaksas pienākuma iestāšanos nākotnē, ja /sportists/ pelnīs ne mazāk kā 1500 euro mēnesī.

[2.2.] Izpildot Līgumu, prasītāja 2009. un 2010. gadā nodrošināja /pers. C/ attīstības un karjeras atbalsta pakalpojumus, kas uzskaitīti Līguma pielikumā. Daļu no piedāvātajiem pakalpojumiem /pers. C/ neizmantoja, bet citu daļu izmantoja, tostarp, bet ne tikai, individuālus un komandas treniņus augstas kvalitātes speciālistu vadībā. Pakalpojumu nodrošināšana no prasītājas prasīja finansiālu līdzekļu ieguldījumus, savukārt /pers. C/ saskaņā ar Līguma 6.1. punktu apņēmas maksāt prasītājai atbildību 10 % apmērā un Latvijā noteikto pievienotās vērtības nodokli no jebkādiem un visiem neto ieņēmumiem par /sporta veida/ spēlēšanu, reklāmas, mārketinga un mediju pasākumiem.

[2.3.] Prasītāja ir izpildījusi Līgumā noteiktās saistības, savukārt atbildētāji pārkāpuši Līguma noteikumus, kā arī nav samaksājuši Līgumā paredzēto atbildību par saņemtajiem pakalpojumiem. Ievērojot, ka /pers. C/ ieņēmumi no līgumiem ar /sporta veida/ klubiem veido 16 637 779,90 euro, atbildētājiem ir pienākums maksāt prasītājai 10 % no noslēgto līgumu summām, kas kopsummā ir 1 663 777,99 euro.

[3] Pirmās instances tiesa un apelācijas instances tiesa prasību noraidījusi.

Prasītāja iesniegusi kasācijas sūdzību. Iebilstot pret apelācijas instances tiesas spriedumu, ar kuru prasība noraidīta sakarā ar Līguma neatbilstību patērētāju tiesību aizsardzības normām, kasators norādījis, ka Līgums pieskaitāms „jaunās cerības” sportistu līgumiem, kuriem kasatora ieskatā patērētāju tiesību aizsardzības normas nav piemērojamas. Kasācijas sūdzībā arī norādīts, ka būtu nepieciešams vērsties Eiropas Savienības Tiesā ar lūgumu sniegt prejudiciālo nolēmumu par neviennozīmīgiem Eiropas Savienības tiesību interpretācijas jautājumiem, no kuriem ir atkarīgs lietas iznākums.

Atbilstošās valsts tiesību un Eiropas Savienības tiesību normas

[4] Eiropas Savienības tiesību normas:

Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 17. panta 1. punkts.

Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 24. panta 2. punkts.

Padomes 1993. gada 5. aprīļa Direktīvas 93/13/EEK par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos (turpmāk – Direktīva 93/13) 1. panta 1. punkts, 2. panta „b” un „c” punkts, 4. panta 2. punkts, 3. panta 1. punkts, 5. pants, 6. panta 1. punkts, 8. pants, 8.a pants.

[5] Atbilstošās Latvijas Republikas tiesību normas:

[5.1] Civillikums (<https://likumi.lv/ta/id/225418-civillikums>):

186. Vecāki kopīgi pārstāv bērnu viņa personiskajās un mantiskajās attiecībās (koppārstāvība). (..)

223. Tēvs un māte uz aizgādības tiesību pamata ir sava nepilngadīgā bērna dabiskie aizbildņi.

293. Aizbildnis var nepilngadīgā lietās un viņa interesēs noslēgt visādus līgumus, kā arī pieņemt un izdarīt maksājumus. Visa tāda darbība saista nepilngadīgo, ja vien aizbildnis to izdarījis labā ticībā, palikdams turklāt saimnieciskās pārvaldības ietvaros un nesaisītams nepilngadīgo bez sevišķas vajadzības uz ilgāku laiku kā līdz viņa pilngadībai.

1408. Rīcības spējas trūkst nepilngadīgajiem.

[5.2] Patērētāju tiesību aizsardzības likums (redakcijā, kas bija spēkā Līguma noslēgšanas brīdī; spēkā esošā redakcija un vēsturiskās redakcijas pieejamas: <https://likumi.lv/doc.php?id=23309>):

1. pants. Likumā lietotie termini

Likumā ir lietoti šādi termini: (..)

3) patērētājs — fiziskā persona, kas izsaka vēlēšanos iegādāties, iegādājas vai varētu iegādāties vai izmantot precī vai pakalpojumu nolīkam, kurš nav saistīts ar tās saimniecisko vai profesionālo darbību;

4) pakalpojuma sniedzējs — persona, kas savas saimnieciskās vai profesionālās darbības ietvaros sniedz pakalpojumu patērētājam; (..)

6. pants. Netaisnīgi līguma noteikumi (..)

(2) Līguma noteikumi formulējami vienkāršā un saprotamā valodā.

(3) Līguma noteikums, kuru līgumslēdzējas puses savstarpēji nav apspriedušas, ir netaisnīgs, ja tas pretēji labticīguma prasībām rada būtisku

neatbilstību līgumā noteiktajās līgumslēdzēju pušu tiesībās un pienākumos par sliktu patērētājam (..)

(8) Ražotāja, pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja un patērētāja noslēgtajā līgumā ietvertie netaisnīgie noteikumi nav spēkā no līguma noslēgšanas brīža, bet līgums paliek spēkā, ja tas var pastāvēt arī turpmāk, kad izslēgti netaisnīgie noteikumi. (..)

[5.3] Patērētāju tiesību aizsardzības likums (*redakcijā, kas stājās spēkā 2014. gada 1. jūlijā*):

6. pants. Netaisnīgi līguma noteikumi (..)

(2²) Šā panta noteikumi neattiecas uz tādiem līguma noteikumiem, kas definē līguma priekšmetu un cenu vai atbildības atbilstību precei vai pakalpojumam, ja tie ir formulēti vienkāršā un saprotamā valodā. (..)

Iemesli, kuru dēļ iesniedzējtiesai ir šaubas par Eiropas Savienības tiesību piemērošanu un interpretāciju

[6] Eiropas Savienības Tiesa ir sniegusi jēdziena „patērētājs” iztulkojumu jau vairākās lietās, tomēr līdz šim tā savā judikatūrā nav pievērsusies patērētāju tiesību aizsardzības normu piemērojamībai sporta jomā.

[7] Senāta ieskatā būtu jāņem vērā turpmāk minētais.

[7.1] Komisijas Baltajā grāmatā par sportu norādīts, ka sporta aktivitātes ir Eiropas Savienības tiesību aktu piemērošanas jomā. Ja tiek veikta saimnieciska darbība, uz sporta jomu attiecas konkurences tiesību akti un iekšējā tirgus noteikumi. Uz sportu attiecas citi svarīgi Eiropas Savienības tiesību aktu aspekti, piemēram, diskriminācijas aizliegums valsts piederības dēļ, noteikumi par Eiropas Savienības pilsonību un vīriešu un sieviešu līdztiesību nodarbinātības jomā. Vienlaikus sportam ir konkrētas raksturīgas pazīmes, ko bieži dēvē par „sporta savdabību”. Atbilstoši judikatūrai joprojām tiks atzīta sporta savdabība, tomēr to nevar iztulkot tā, lai pamatotu vispārēju atbrīvojumu no Eiropas Savienības tiesību aktu piemērošanas (sk. *Komisijas 2007. gada 11. jūlija Baltās grāmatas par sportu, COM(2007) 391, 4.1. punktu*).

[7.2] No iedibinātas Eiropas Savienības Tiesas judikatūras izriet, ka, ņemot vērā Eiropas Savienības mērķus, Eiropas Savienības tiesības attiecas uz sportu tiktāl, ciktāl tas ir saimnieciska darbība (sk. *Eiropas Savienības Tiesas 2013. gada 25. aprīļa sprieduma lietā „Asocia?ia Accept”, C?81/12, ECLI:EU:C:2013:275, 45. punktu un tajā norādīto judikatūru*). Ievērojot minēto, Eiropas Savienības Tiesa ir vērtējusi, piemēram, „jaunās cerības” statusa sportista pienākuma parakstīt pirmo profesionāla spēlētāja līgumu ar klubu, kas nodrošināja viņa apmācību un šim sportistam piespriedās zaudējumu atbildības par šī pienākuma nepildīšanu saderību ar darba ņēmēju brīvu pārvietošanos Eiropas Savienībā (sk. *Eiropas Savienības Tiesas 2010. gada 16. marta spriedumu lietā „Olympique Lyonnais”, C?325/08, ECLI:EU:C:2010:143, it īpaši 26. punktu*), kā arī citus sporta jomas jautājumus (sk. *Eiropas Savienības Tiesas 2013. gada 25. aprīļa spriedumu lietā „Asocia?ia Accept”, C?81/12, ECLI:EU:C:2013:275, it īpaši 45. punktu; 2006. gada 18. jūnija spriedumu lietā „Meca-Medina and Majcen v Commission”, C?519/04 P, ECLI:EU:C:2006:492, it īpaši 42. punktu; šobrīd izskatīšanā esošo lietu „Royal Antwerp Football Club”, C?680/21*).

Ievērojot iepriekš minēto Eiropas Savienības Tiesas judikatūru sporta tiesību jomā, kā arī ņemot vērā apstākli, ka nepastāv īpašs regulējums, kas no Direktīvas 93/13 tvēruma izslēdz sporta nozarē slēgtus līgumus, kuri atbilstoši šīs direktīvas normām var tikt kvalificēti kā līgumi, kas noslēgti starp pārdevēju vai piegādātāju un patērētāju, Senāta ieskatā nepastāv pamats uzskatīt, ka minētās direktīvas regulējums neattiektos uz līgumu, ko savas saimnieciskās darbības ietvaros noslēdzis sporta klubs un jauns sportists, kas vēl nav uzsācis profesionālā sportista karjeru. Atsevišķi piemēri sporta nozares praksē, kur uz līdzīgiem līgumiem nav attiecinātas patērētāju tiesību aizsardzības normas, nevar būt pamats, lai patērētājam liegtu no Eiropas Savienības tiesību normām izrietošo aizsardzību.

Izskatāmajā lietā nav strīda par to, ka Līguma noslēgšanas brīdī jaunais /sportists/ vēl nebija uzsācis savu profesionālo karjeru, proti, nebija vēl nodarbināts kādā no /sporta veida/ klubiem

[7.3] Papildus precizējumus prasa arī aspekts, ka persona, kas kā patērētājs noslēgusi līgumu par pakalpojuma saņemšanu, vēlāk kļuvusi par profesionāli. Senāta ieskatā izskatāmā lieta būtiski atšķiras no gadījumiem, uz kuriem attiecas Eiropas Savienības Tiesas judikatūra par tiesību normu par jurisdikcijas noteikšanu piemērošanu (sk. *Eiropas Savienības Tiesas 2020. gada 10. decembra sprieduma lietā „Personal Exchange International Limited”, C?774/19, ECLI:EU:C:2020:1015, 40., 42. punktu, 2018. gada 25. janvāra sprieduma lietā „Schrems”, C?498/16, ECLI:EU:C:2018:37, 31., 38., 39. punktu*). Patērētāju tiesību piemērošanas jomā nebūtu piešķirama nozīme apstāklim, ka jaunā sportista darbība jomā, par kuru noslēgts Līgums, vēlāk ieguvusi būtībā profesionālu raksturu, un šis apstāklis pats par sevi nevarētu liegt pakalpojumu saņēmējam tiesības atsaukties uz „patērētāja” statusu.

[7.4] Uz nepieciešamību uzdot prejudiciālos jautājumus par to, vai šādiem līgumiem, ko noslēguši jaunie sportisti un sporta klubi, ir piemērojamas Direktīvā 93/13 noteiktās patērētāju aizsardzības prasības, norāda arī atšķirības Eiropas Savienības dalībvalstu tiesu praksē.

Saskaņā ar Senātam pieejamo informāciju Parīzes Apelācijas tiesa ar 2019. gada 23. maija spriedumu atzinusi, ka basketbolists, kurš kā topošais spēlētājs ar sporta aģentūru bija noslēdzis pakalpojumu līgumu, saskaņā ar kuru aģentūra /sportista/ interesēs apņēmas veikt pārrunas ar sporta klubiem par basketbolista nodarbināšanu, par ko basketbolists apņēmas maksāt aģentūrai noteiktu summu, kas aprēķināta kā daļa no šīs sadarbības rezultātā noslēgto līgumu summas, ir rīkojies kā patērētājs, nevis kā profesionālis (*CA Paris, 2, 23-05-2019, n° 16/02277*). Savukārt Mīnhenes Augstākās tiesa 2002. gada 7. novembra spriedumā, izšķirot starp jauno tenisistu un sporta aģentūru, kas izrietēja no līdzīga pakalpojuma līguma, ko puses bija savā starpā noslēgušas, šīm tiesiskajām attiecībām nav piemērojusi patērētāju tiesību aizsardzības normas (*OLG München, 07.11.2002 – 19 U 3238/02*).

Ņemot vērā minēto, atbilde uz prejudiciālajiem jautājumiem šajā lietā būtu jo īpaši nozīmīga, lai nodrošinātu Eiropas Savienības tiesību vienveidīgu interpretāciju (sal. *Eiropas Savienības Tiesas 2021. gada 6. oktobra sprieduma lietā „Consorzio Italian Management e Catania Multiservizi un Catania Multiservizi”, C?561/19, ECLI:EU:C:2021:799, 49. punktu*).

[8] Izskatāmajā lietā tiesa par netaisnīgu atzinusi līguma noteikumu, saskaņā ar kuru jaunajam sportistam jāmaksā atbildība 10 % apmērā no ieņēmumiem līguma darbības laikā (15 gadus).

Senāts konstatē, ka minētā atbildība faktiski ir galvenais pretizpildījums, ko pakalpojumu sniedzējs sagaida no pakalpojumu saņēmēja.

Lai noteiktu uz šo jautājumu attiecināmo Eiropas Savienības tiesību regulējumu, noskaidrojams, vai šis Līguma noteikums izteic līguma galvenā priekšmeta definīciju, vai arī izteic cenas un atbildības atbilstīgumu pakalpojumiem Direktīvas 93/13 4. panta 2. punkta izpratnē.

Senāts vērs uzmanību, ka Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6. panta 2.² daļa, kas valsts tiesībās transponē minēto Direktīvas 93/13 normu, stājās spēkā pēc Līguma noslēgšanas.

[8.1] Ja šis Līguma noteikums izteic līguma galvenā priekšmeta definīciju vai arī izteic cenas un atbildības atbilstīgumu pakalpojumiem, Senāts vēlas pārliecināties, ka minētais līguma noteikums ir uzskatāms par tādu, kas nav sastādīts vienkāršā, skaidri saprotamā valodā Direktīvas 93/13 5. panta izpratnē un ka tas rada ievērojamu nelīdzsvarotību pušu tiesībās un pienākumos, kas izriet no līguma, un tas notiek par sliktu patērētājam saskaņā ar Direktīvas 93/13 3. panta 1. punktu.

Šajā sakarā rodas papildu jautājums, kas izriet no sprieduma lietā „Olympique Lyonnais”, kurā Eiropas Savienības Tiesa atzina, ka „jaunās cerības” statusa spēlētājam, kas pēc savas apmācības beigām noslēdz profesionālā spēlētāja līgumu ar citas dalībvalsts klubu, var tikt piespriedis maksāt zaudējumu atbildību, kuras apmērs nav atkarīgs no reālajām apmācību izmaksām (sk. *Eiropas Savienības Tiesas 2010. gada 16. marta spriedumu lietā „Olympique Lyonnais”, C?325/08, ECLI:EU:C:2010:143, 50. punktu*). Vai valsts tiesas lēmums samazināt no patērētāja par labu

piegādātajam piedzenamo summu līdz faktisko izdevumu apmēram, kas piegādātajam radies, saskaņā ar līgumu sniedzot pakalpojumus patērētājam, nebūtu pretrunā ar Direktīvas 93/13 6. panta 1. punkta prasībām? Šķiet, jāņem vērā arī Eiropas Savienības Tiesas judikatūrā norādītais, ka, ja valsts tiesa varētu mainīt šādā līgumā ietvertu negodīgu noteikumu saturu, šāda iespēja varētu apdraudēt Direktīvas 93/13 7. pantā paredzētā mērķa īstenošanu ilgtermiņā (sk. *Eiropas Savienības Tiesas 2021. gada 27. janvāra sprieduma apvienotajās lietās „Dexia Nederland”, C?229/19 un C?289/19, ECLI:EU:C:2021:68, 64. punktu*).

[8.2] Ja šis Līguma noteikums izteic līguma galvenā priekšmeta definīciju, vai arī izteic cenas un atbildības atbilstīgumu pakalpojumiem, Senāts vēlas papildus arī pārliecināties, ka tiesa, konstatējot, ka atbildības apmērs ir acīmredzami nesamērīgs ar pakalpojuma sniedzēja ieguldījumu, šādu līguma noteikumu tomēr var atzīt par negodīgu, balstoties uz valsts tiesību normām.

Šajā sakarā rodas papildu jautājums saistībā ar Direktīvas 93/13 8.a pantu. Proti, vai tas, ka Latvija ir informējusi Eiropas Komisiju, ka tās tiesību akti nepārsniedz šajā direktīvā noteiktos minimālos standartus, kaut kādā veidā ierobežo tiesas kompetenci? Eiropas Komisijas publicētā informācija par dalībvalstu paziņojumiem saskaņā ar direktīvas 8.a pantu liecina, ka dalībvalstis vai nu ir paziņojušas, ka nacionālās tiesības nenoteic standartus, kas pārsniedz direktīvā noteiktos minimālos standartus, vai arī, piemēram, ir paziņojušas, ka nacionālajās tiesībās ir noteikts saraksts ar līguma noteikumiem, kas atzīstami par netaisnīgiem jebkādos apstākļos, vai arī saraksts ar noteikumiem, kas atzīstami par netaisnīgiem, kamēr nav pierādīts pretējais, vai arī, ka ir noteikts, ka (atšķirībā no Direktīvas 93/13 4. panta 2. punktā noteiktā) tās negodīguma noteikumu novērtējumu attiecina arī uz vienkāršā, skaidri saprotamā valodā izteiktiem noteikumiem. Minētais saskaņā ar Direktīvas 93/13 8.a panta prasību informēt Eiropas Komisiju ir īpaši par noteikumiem saistībā ar līguma noteikumu izvērtējumu vai līguma noteikumu sarakstu. Sarakstā nav publicēta informācija par to, ka kāda valsts būtu paplašinājusi jēdziena „patērētājs” definīciju, tostarp sarakstā nav minēts, ka par to būtu paziņojusi Itālija, lai gan Itālijas tiesa, šķiet, ir paplašinājusi direktīvā paredzētās aizsardzības piemērošanas jomu attiecībā uz tiesību subjektiem, kas nav fiziskās personas (sk. *Eiropas Savienības Tiesas 2020. gada 2. aprīļa spriedums lietā „Condominio di Milano, via Meda”, C?329/19, ECLI:EU:C:2020:263, 35. punktu*). Minētais Senāta ieskatā liecina, ka uz 8.a panta pamata publicētie dalībvalstu paziņojumi varētu nebūt izšķiroši, lai noteiktu, vai dalībvalsts ir paplašinājusi jēdziena „patērētājs” definīciju.

[9] Eiropas Savienības Tiesas judikatūrā, kas attiecas uz Direktīvas 93/13 normu piemērošanu, līdz šim nav aplūkots jautājums, kā vērtējams apstāklis, ka patērētājs līguma noslēgšanas brīdī bijis nepilngadīgs. Nepilngadīgām personām vispārīgi nav rīcības spēja līgumu slēgšanā (tiesību normas tikai izņēmuma gadījumos ļauj noslēgt darījumus, piemēram, rīcībā ar brīvo mantu vai likumā noteiktajos gadījumos stājoties darba attiecībās). Tādēļ jāapsver, kāda nozīme ir tam, ka līgums, kuru ar piegādātāju nepilngadīga patērētāja vārdā slēguši vecāki, būtiski un ilgstoši ietekmē nepilngadīgā ekonomisko stāvokli un līdz ar to viņa tiesības uz īpašumu (šāda veida līguma gadījumā – pēc būtības uz visu iespējamās profesionālās karjeras laiku).

[9.1] Ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 24. panta 2. punktā paredzēto bērnu aizsardzību, Senāta ieskatā ir būtiski noskaidrot, kā tiesai faktiski pārliecināties, vai līgums, ko slēdzis piegādātājs un patērētājs, kas līguma noslēgšanas brīdī bijis nepilngadīgs, un uz ko tādējādi attiecināmas Direktīvas 93/13 prasības, nav pretējs bērna interesēm.

Turklāt tiesai nepieciešamas pārliecināties arī par to, vai šāds līgums pārmērīgi neierobežo nepilngadīgās personas tiesības uz īpašumu, ko aizsargā Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 17. panta 1. punkts.

[9.2] Savukārt, ja izrādītos, ka Līgums neietilpst Direktīvas 93/13 piemērošanas jomā un ka turklāt šī direktīva liedz valsts tiesām šajā direktīvā ietvertās patērētāju tiesību aizsardzības normas piemērot šādiem līgumiem, Senātam rodas jautājums, vai nebūtu vērtējams tas, vai Līgums neaizskar iepriekš minētās Eiropas Savienības Pamattiesību hartas noteiktās personas pamattiesības, ņemot vērā to, ka sporta aktivitātes kā tādas ir Eiropas Savienības tiesību aktu piemērošanas jomā (sk. šī lēmuma 7.1.–7.2. punktu).

[10] Ievērojot minēto, lai noskaidrotu, kā piemērojamas normas par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos, Senāts uzskata par nepieciešamu vērsties Eiropas Savienības Tiesā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 267. pantu, Latvijas Republikas Civilprocesa likuma 5.¹ pantu un 472.¹ pantu, Senāts
nolēma

uzdot Eiropas Savienības Tiesai šādus jautājumus:

1) Vai /sportista/ attīstības un karjeras atbalsta pakalpojumu līgums, kas noslēgts starp, no vienas puses, komersantu, kurš /sportistu/ sagatavošanas un attīstības jomā darbojas profesionāli, un, no otras puses, nepilngadīgu personu, kuru pārstāv vecāki un kura līguma noslēgšanas brīdī nav nodarbināta /sporta veida/ jomā, ietilpst Padomes 1993. gada 5. aprīļa Direktīvas 93/13/EEK par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos (turpmāk – Direktīvas 93/13) piemērošanas jomā?

2) Ja atbilde uz 1. jautājumu ir noraidoša, vai Direktīva 93/13 neliedz tādu valsts judikatūru, kurā tiesību akti, ar kuriem šī direktīva tiek transponēta nacionālajās tiesībās, tiek interpretēti tādā veidā, ka tajā ietvertās patērētāju tiesību aizsardzības normas ir piemērojamas arī šādiem līgumiem?

3) Ja atbilde uz 1. vai 2. jautājumu ir apstiprinoša, vai valsts tiesa līguma noteikumu, kas paredz, ka par līgumā norādīto /sporta veida/ attīstības un karjeras atbalsta pakalpojumu sniegšanu jaunais /sportists/ apņemas maksāt atbildību 10 % apmērā no ieņēmumiem, ko viņš saņems turpmāko 15 gadu laikā, var pakļaut negodīguma novērtējumam, ievērojot Direktīvas 93/13 3. pantā noteikto, un neuzskatīt šo noteikumu par tādu, uz kuru saskaņā ar Direktīvas 93/13 4. panta 2. punktu neattiecas noteikumu negodīguma novērtējums?

4) Ja atbilde uz 3. jautājumu ir apstiprinoša, vai līguma noteikums, kas paredz, ka par līgumā norādīto /sportista/ attīstības un karjeras atbalsta pakalpojumu sniegšanu jaunais /sportists/ apņemas maksāt atbildību 10 % apmērā no ieņēmumiem, ko tas saņems turpmāko 15 gadu laikā, ir uzskatāms par tādu, kas sastādīts vienkāršā, skaidri saprotamā valodā Direktīvas 93/13 5. panta izpratnē, ņemot vērā, ka līguma noslēgšanas brīdī jaunajam /sportistam/ nav pieejama skaidra informācija par sniegtā pakalpojuma vērtību un to, cik viņam šis pakalpojums izmaksās, lai viņš varētu izvērtēt ekonomiskās sekas, kas viņam var iestāties?

5) Ja atbilde uz 3. jautājumu ir apstiprinoša, vai līguma noteikums, kas paredz, ka par līgumā norādīto /sportista/ attīstības un karjeras atbalsta pakalpojumu sniegšanu jaunais /sportists/ apņemas maksāt atbildību 10 % apmērā no ieņēmumiem, ko tas saņems turpmāko 15 gadu laikā, ir uzskatāms par tādu, kas saskaņā ar Direktīvas 93/13 3. panta 1. punktu rada ievērojamu nelīdzsvarotību pušu tiesībās un pienākumos, kas izriet no līguma, un tas notiek par sliktu patērētājam, ņemot vērā, ka šis punkts nesaista sniegtā pakalpojuma vērtību un to, cik patērētājam šis pakalpojums izmaksās?

6) Ja atbilde uz 5. jautājumu ir apstiprinoša, vai nebūtu pretrunā ar Direktīvas 93/13 6. panta 1. punktu valsts tiesas lēmums samazināt no patērētāja par labu piegādātajam piedzenamo summu līdz faktisko izdevumu apmēram, kas piegādātajam radies, saskaņā ar līgumu sniedzot pakalpojumus patērētājam?

7) Ja atbilde uz 3. jautājumu ir noliedzoša un ja uz līgumā minēto noteikumu, kas paredz, ka par līgumā minēto /sportista/ attīstības un karjeras atbalsta pakalpojumu sniegšanu patērētājs apņemas maksāt atbildību 10 % apmērā no ieņēmumiem, ko tas saņems turpmāko 15 gadu laikā, saskaņā ar Direktīvas 93/13 4. panta 2. punktu neattiecas negodīguma novērtējums, vai valsts tiesa, konstatējot, ka atbildības apmērs ir acīmredzami nesamērīgs ar pakalpojuma sniedzēja ieguldījumu, tomēr var atzīt šādu līguma noteikumu par negodīgu, balstoties uz valsts tiesību normām?

8) Ja atbilde uz 7. jautājumu ir apstiprinoša, vai attiecībā uz līgumu, kas noslēgts ar patērētāju laikā, kad vēl nebija stājies spēkā Direktīvas 93/13 8.a pants, ir jāņem vērā informācija par dalībvalsts pieņemtajiem noteikumiem saskaņā ar minētās direktīvas 8. pantu, ko dalībvalsts 8.a panta kārtībā

sniegusi Eiropas Komisijai, un, ja ir jāņem vērā, vai valsts tiesas kompetenci ierobežo šīs dalībvalsts Direktīvas 93/13 8.a panta kārtībā sniegtā informācija, ja dalībvalsts ir norādījusi, ka tās tiesību akti nepārsniedz šajā direktīvā noteiktos minimālos standartus?

9) Ja atbilde uz 1. vai 2. jautājumu ir apstiprinoša, kāda nozīme, ievērojot Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 17. panta 1. punktu kopsakarā ar 24. pantu, piemērojot tiesību aktus, ar kuriem nacionālajās tiesībās ir transponētas Direktīvas 93/13 normas, piešķirama apstāklim, ka brīdī, kad tika noslēgts norādītais pakalpojumu līgums ar saistību termiņu uz 15 gadiem, jaunais /sportists/ bija nepilngadīgs un ka tādējādi minēto līgumu nepilngadīgā vārdā noslēdza vecāki, nodibinot nepilngadīgai personai saistību maksāt atbildību 10 % apmērā no visiem ienākumiem, ko tā saņems turpmāko 15 gadu laikā.

10) Ja atbilde uz 1. vai 2. jautājumu nav apstiprinoša, vai, ņemot vērā, ka sporta aktivitātes ir Eiropas Savienības tiesību aktu piemērošanas jomā, pakalpojumu līgums ar saistību termiņu uz 15 gadiem, kas noslēgts ar nepilngadīgu jauno /sportistu/, ko tādējādi nepilngadīgā vārdā noslēguši viņa vecāki, nodibinot nepilngadīgai personai saistību maksāt atbildību 10 % apmērā no visiem ienākumiem, ko tā saņems turpmāko 15 gadu laikā, neaizskar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 17. panta 1. punktā kopsakarā ar 24. panta 2. punktu noteiktās personas pamattiesības?

Apturēt tiesvedību lietā, līdz likumīgā spēkā stājas Eiropas Savienības Tiesas nolēmums.

Lēmums nav pārsūdzams.

Senatore Dz. Balta

Senatore K. Zīle

Senators N. Salenieks